Ն° 670 — 1879 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 26 ՇԱԲԱԹ — ԻԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՍԵՆԻ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՈՒԹԻՒՆԻ ԻԼՄԻՆԻ ՎԷ ՄԻԼԻՈՆԻ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԸՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՈԼ, ԻԶԻՒՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Այլը այլրգ . . . . 100 »
Իւշ այլրգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ
Բօսթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իշիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 ղ.
Այլը այլրգ . . . . 120 »
Իւշ այլրգ . . . . 60 »
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԸՐԸ
Պահէր սաթրը իշիւն
1 վէ 2 վէ 3 իւնճի սահիֆէ 5 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3ի ՆՀՆու սահիֆէյէրը 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իշիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:
Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնալէր մէճմանէն գապալ օլունճագ վէ տէրմ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Այի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոզաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեափիէյի մէվատտ հազզընտա, Միտհիրի ղազէթա Տիգրան Ճիլէէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեափիէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱՅՐԸ

Տէվլէթին վարիտաթ ու մէսարիֆինի միւվազէնէ իլէ պիր պիւտժէ թանզիմ ելմէք իւզրէ պիր գօմիսիօն թէշէքքիւլ ելմէսինի եաղմըշ իտիք։ Եվվէլքի կիւնքի վէքէլ զաղէթասը պու գօմիսիօնուն պիւտժէյի պարարլաշըրտըղը պիւտժէյի սուրէթը ըէսմիյէտէ տէյիլ իսէ տէ, սըհէթինի թէէմին իտէրէք նէյը իտիյօր։

Մէղքիւր զաղէթա պու կիւնքի նիւսխէսինտէ տախի պու պիւտժէտէն պահս իտէրէք, բէք չօղ մէտհ ու սիթայիշինտէ պուլունույօր։

Մագասատը՝ տէվլէթին պիր գօմիսիօնու թարաֆընտան վէրիլէն պիր գարար ելմիրաղ ելմէք տէյիլ իսէ տէ, հէր քէս էֆքէարը պէյան ելմէյէ սէրպէսթ օտուրմուշտան, պիզ տախի պու պապտէքի ֆիքրիմիզի պէյան ելմէքտէն չէքինմէյէճէյիզ։

Հէր նէ գատար քի, մէղքիւր գօմիսիօն վարիտաթ իլէ մէսարիֆի հէման եէքաեէք կէթիրէրէք, եալընը՝ պիր դաչ եիւզ պին լիրալըգ աչըգ գալմըշ իսէ տէ, պիզիմ ելմիրաղ իտիճէյիմիզ մատտէ՝ մէսարիֆտէ պիր թէզայիւտ կէօրիւլմէյուպ, եալընը թէնգրէսաթ կէօրիւլմէսի մատտէսի տիր։

Հէր նէ գատար քի քէսիլէճէք մէսարիֆ բէք չօղ իսէ տէ, զամմ օլունճագ մէսարիֆ տախի պուլունտուղու չիւպհէսիզ տիր։

Էվվէլա քիւչիւք մէմուրլարըն մաաշլարը բէք ճիւղի օլուպ, պէօյիւքլէրին լիւզումունտան զկյատէ օլուղունտան, ումումի պիր թէնգիհ քեափի օլմայուպ, պիր թարաֆտան թէնգիհ վէ պիր թարաֆտան տախի զամմ օլունմագ իլգթիզա իտէր։ Չինէքի պիր մէմուրըն մաաշը թէպայիշինէ քեափի օլմազ իսէ, իսթիլասա մէճմուր օլաճաղը տէրքեար տիր։

Գինանէն ալէյհ պէօյիւք մէմուրլարըն մաաշընտան քէսիլէճէք մրդտարըն պիր դաչ միսլի քիւչիւք մէմուրլարըն մաաշընա զամմ օլունմագ լազըմ կէլէճէյինտէն, պու եօլտա թէնգիհաթ միւմքին օլամազ։

Տէֆաթլէ պէյան ելմէյիմիզ կիպի, թէնգիհաթ մաաշճա օլմայուպ, մէմուրլարըն ատէտինճէ օլմալը տիր։ Հէր տարէտէ լիւզումուն օն միսլի նիսպէթինտէ մէմուր պուլունտուղու հէր քէսին մալիմիւ տիր։ Հալ պու քի, պիր իշի կէօրէճէք ատամլար նէ գատար չօղ օլուր իսէ, օ իշին օ գատար կերի դալաճաղը թէճրիւպէ իլէ իսպաթ օլունմուշ չէյլէրտէն տիր։ պունտան մաատա իշլեր տախի տահադ օլայ վէ տահա աղ ատամ իլէ կէօրիւլէպիլմէք իշուն, սատէ պիր եօլ պուլունապիլիր։ մէմուրլարըն չօղլուղունա ելհիթյաճ կէօսթէրէն շէյ՝ իշին քէսրէթինտէն զկյատէ ելթիհաղ օլունան ուսուլին եօլ սուղուղու տը։ Լաքին վէքթէն նէյը ելթտիյի պիւտժէտէ պուրալարը անլաշըմայօր։ չինէքի նէզարէթլէրին թախսիսաթը կէօսթէրկիյօր իսէ տէ, հէր նէզարէլթտէ մաաշլարըն նէ սուրէթլէ թագսիմ օլունճաղը պէյան օլունմայօր, պինաէն ատէյհ պիզ եէնէ տէտիյիմիզ եօլտա իճրաաթտան հէր նէզարէլթ վէ խաբէճէ կէրի տուրուլմայաճաղընը մէմուլ իսէրէք, շիմտիլէք պու պապտէ պիր շէյ տէյէմէզ իսէք տէ, տիկէր պիր ճիհէթճէ պէյանը միւթալաա իտէճէյիզ։

Պու պիւտժէտէ կէօսթէրիլէն թագսիմաթտան անլաշըլմըզընա կէօրէ, հէր տարէճէճ եալընը մէմուրլարըն մաաշլարը տէր բիշը նաղար իտիլէրէք, իճրա վէ ըսլահաթ իշուն թախսիսաթ կէօսթէրիլմէմիշ տիր։ մէսէլա մէարիֆին թախսիսաթը հէր նէզարէթինքինտէն զիյատէ օլմագ լազըմ կէլիր իքէն բէք ճիւղի կէօսթէրիլմիշ տիր։ եանի շիմտիքի թախսիսաթա տախի թէնդիհ վուգու պուլմուշ ատը, հալ պու քի շիմտիքի թախսիսաթտան պիր թագըմ բիւշտիյէ հօճալարընը մաաշլարընտան պաշգա մէարիֆի եօլունտա հիչ պիր շէյ սարֆ օլունմայօր։

Մալիւմ տիւր քի, մէարիֆ, նաֆիա, թիճարէթ վէ զրաաթ, Օսման իլէ Մէհտին կիպի նէզարէթլէր, Մալիյէ, Այալիյէ վէ Տաֆիկիյէ կիպի զաթէն մէվճուտ օլան իշլերէ պագմայա մէմուր օլմայըպ, պու նէզարէթլէր իշ չըգարմաղէ մէմուր ատըլար։ մէսէլա Մէարիֆի նէզարէթի մէքթէպլէր թէէսիս վէ սայիր էսպապը մէարիֆի թէքսիր ելմէէնէ չալըշմաղ իսէ, քէնտիսինին վիճուտունէ տախի իհթիյաճ գալմաղ։ թէզալիք եօլլար աչըլմաղ իսէ, օրմանլար ըսլահ օլունմաղ իսէ, մատէնլէր չըգարըլմաղ իսէ, ըրաաթ վէ թիճարէթին թարագգըսընա չալըշըլմաղ իսէ, պու նամբարլա պիր դաչ նէզարէթլէր վիճուտունէ նէ՞ լիւզումու վարտը։

Պու նէզարէթլէրէ մէմուրլարըն մաաշը իշիւն աղչէ թախսիս ելմէզտէն էվվէլ, պունլարա կէօրէճէք իշ պուլմալը։ հալ պու քի պու իշլեր տախի աղչէսիզ օլմայանաղընտան, կէօրէճէք իշի օլմայան նէզարէթլէր իշիւն օլունան սարֆիյատ, օ պու նէզարէթլէրին կէօրէճէքլերի իշիւն հաալ օլմասը իշիւն սարֆ օլունմալիրի իտի։

Պիզիմտախի իշլեթտիյիմիզ կէօրէ, էլտէ շիմտի պաշգա պիր վարիտաթ գալմայըպ, անճագ կէօմրիւքլեր գալմըշ օլուղունտան, օնուն տախի սէբիր օն սէնէ իշիւն իհտիյաճ գալմըշ օլուղունտան, Մ. Մալմուսի օրայա գօնսօլօս թային օլունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսունաղայի միւթէնէֆֆիղանընտան սըր Գամբէլ պիր դաչ կիւնտէն պէրու Ֆիլիպտէ պուլունտուղունու օլ թարաֆտան եաղըյօրլար։ Պու ղաթէն Շարդ հադգընտա մաբիմմաթը քէսիրէսի օլուպ։ ադամը Շարգիյէ լէհիտտէ տախի թէվէճճիհիյէ մէճլիսի մէզբիւրատ քէսպի չէօրէթ ելմիշ իմիշ։

—Գոբիէ Ֆ'Օրէնրն ամիվալթիսէ կէօրէ, կէյէն նումանա կիւնիւ Աբնավուտ քէսիրէտտէ պիր պաղա 4 նէֆէր ասքէր կիրիպ, պիր խալի իւրիմ եէսիրքտէն սոնրրա սէրէթլէրէ տէ տօպտուրմադ իւզրէ իքէն, պէքճիսի պուլունան խրրվաթ իւսթէ կէլէպ գրադմասըզդանա, բիֆը իլէ խրրվաթը թահդիր իտէրլէր։ խրրվաթ տախի մուգապէլէսինտէ դուսուր ելմէզ ասքէրլէր պուչաղ չէքէր, խրրվաթ տախի պուչաղընը չէքիպ՝ նէֆէրլէն իքիսինի վուրուր վէ իքիսինի դայրրը։ Շիմտի խրրվաթ քէնտիսի տէ գայադմըշ։

—Իզմիր թահրիրատը էճնէպիյէ միւտիրի վէ Թէրճէմանը Տիբան էֆ. պա իրատէի Սէնիյէ վիլայէթը մէգբիրէնին ումուրը բօլելթիգիյսի միւտիրիյէթինէ թային պույրուլմուշ տուր։

—Իզմիրտէ մուգիմ Ռուսիա ժէնէրալ գօնսօլօսու Մ. Մուսօրիա, պիրինճի թէրճէմանը Մ. Ցովհաննէս Տիլպէրեան տախի պիրլիքտէ պուլունտուղու հալտէ, կէչէն հաֆթա պէրաի սէյահաթ բատօս ճէզիրէսինէ կելմիշ տիր։

—Պէյ օղլունտա Այնալը չարշընը գարշըսընտա խըրսըզլար պիր մաղազանըն տուվարընը տէլիպ, էշնա սիրդաթ ելմիրլէրինի վէ պու պապտէ թաֆսիլաթ ալընմասըզընը տիւնքի նիւսխէսիմզտէ եաղմըշ իտիք։ Պու կիւն ալարզրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, պու մաղազանըն եանընտա պիր պէօյիւք եվ պուլունուպ, պու էվին պիր օտասընտա իքի միւսթէճիր իգամէթ ելմէքտէվէ պու օտանըն տուվարը մաղազանըն արգասընտա պուլունմագտա իմիշ։ Պունլար պիր խայլի վագրմտան պէրու տուվարը տէլմէէթ չալըշարագ, նիհայէթի տիւն կիճէ իքմալ ելմիշլէր, վէ աչարգլարը տէլիքտէն մաղազայա կիրէրէք պիր բիվայէթտէ 600 վէ տիկէր պիր բիվայէթտէ 800 լիրալըգ գատար նաղտ վէ մալ գալարընըշլար տըր։ Գալտրրլան մալլար իքի սանտրգ տէրունինտէ օտուղու հալտէ կէօթիւրիլմիշ օմաղա, պու սանտրգլարը կէօթիւրէն համմալլար տէրտէսթ օլունմուշ։ տուր։ Մէղքիւր մաղազա պիր Եաճուտինին մաղազասը օտուղու կիպի, խրրսըզլար տախի օ իքի էշխասատան մատտա 8—10 քիչի գատար վար իմիշ։

—Տիւն ագշամ սաաթ 12 բատտէլրինտէ Պէյ օղլունտա Գալաթա Սէրայը գարշըսընտա քէտին էճզաճը տիւքքեանընին չըրաղը սբիրլթօ իլէ պիր իրսաճ եարմագտա իքէն, նասըլ իսէ սբիրլթօ ալէֆ ալարագ պիրտէն պիրէ բարայուպ, մէրգումի չըրագդն էլպիսէսի վէ էլլերինին իւզրա եանմըշ, վէ էթրաֆտան իմատտա եէթիշէրէք պիչարէյի գուրթարմըշլար իսէ տէ, չէտիտ աղրըլարա տիւշար օմուշ տը։ Տիւքքեանտա պուլունան համմալը տախի էլէբի եանմըշ տը։

—Կէօրիւնիյէտ թանդիֆաթ իտարէսի՝ չէհր էմանէթի մէղնէսինտէն մաաշաթ վէ թախսիսաթը սարէսինի ալմըշ օլմալը տը քի, իյֆաի վաղիֆէսինտէ թէվգէյատ պիր կէրմիյէթ վէ զայրէթ կէօսթէրմէյէ պաշլայուպ, հաթթա պու սապահ եարմուր եաղմագտա իքէն պիրէ Պապը Այի ճատտէսինին իտարէսի մէգբիրէ մէմուրլրնի թարաֆընտան սուլանմադտա օտուղու մաէլմէմունիյէ կէօրիւլմիշ տիւր։

—Մուդատտէմա «Այալիյէ տաավի գազէթի» տինիլտիյի հալտէ, ըսլահաթը ախիրէն ատլիյէ իգթիզասընա «Տէրսատտէթ պիտայէթ մահէմէսի մուգավէլաթ մուհարրիրլիյի» տինիլէն գալէմ՝ բէսմէն թատտիգ վէ թէպլիղ իշինն շիմտիյէ տէկին ասհապը մէսաֆիր թարաֆրընտան թիւրքճէ կիպի Ֆրանսըզճա օլարագ վիրիլմէքտէ պուլունան էվրագը տատգապալ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պունտան սէօյլէ Ֆրանսըզճա լիսանը էֆրադ գապալ իթմէյէ գատար վիրմիշ, վէ պու գարար հադգընտա պաղը սէֆարէթլէր թարաֆրընտան չիրթայէթլեր վուգու պուլմուշ իսէ տէ, եինէ գարարը մէգբիրընտա սապիթ գալմըշ ատը։

—Կէչէնտէ Բէթլէհէմ Բում մէթբէօրանընն Լաթին մէգարիթանընը զապթ իթտիկի իշիւն Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Ֆուրնիյէ թարաֆրընտան աղլի թալեպ օլունտուղունա տայիր պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ օլուպ, հալ պու քի գապրիսթանը մէգքիւր էօթէտէն պէրու ֆէրմանլար մուճիպինճէ Բումիարրն օլմաղլա, գաթէն քէշտիլէրինին օլան պիր միլքի մէթրէօրիտ զապթ իթմիշ տիմէնին մանասը օյմատրը վէ անճագ մէզարիսթանընն պիր թարաֆրնտա երգրլրմիշ օլան տուվարը մէթրէօրիտի մումմիլէյհին ինչա վէ թամիր իթմէք խթէմիշ օլտուղու, վէ պինապէրին պու զապթ հավատիսինին ասբրրզ պուլունտուղու պէյանը՝ յատերասատէտ պուլունան Գուստու Շերիֆ Բում բէհապէյնի թարաֆընտան Ֆոր ոն- Ֆոֆր կազէթասընա պիր բէտտիյէ իրսալ ու իլան օլունմուշ տուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն էվվէլա Բումանիա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը, վէ օնու միւթէագրպէն իթալիա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը բաթրիգ Ալմեն. Ներսէս Ս. հազրէթլէրինէ վիզիթա վերմիշլեր տիր։

—

Ամերիգա Ասատուածաշունչ ընկերութիւնը բէհսի տօգթօր Կիլման՝ միլլէթիմիզբրօթէսթան ճէօմաթընըն միլլէթպաշըսը Մատթէոսեան ցակոբ էֆ. հազրէթլէրի վէ մնմթը Պլիս ճէնապէլերի պիրլիքտէ օլտուղարը հալտէ, բաթրիգ Ալմեն. Ներսէս Ս. հազրէթլէրինէ վիզիթա վերմիշ, պիր պուչուգ սաաթ գատար միւլգաթ իթմիշ, վէ Էրմէնիսթանի քիլիսէսի իւզրինէ մալիմաթը թամամ մէ այմիշ տը։

Միւշարիէյհիմ էնտայը ավտէթլերինտէ, Մայր Եկեղեցիյէ էնմիշ, հէր թարաֆընը կէզմիշ. մէպուսան մէճլիսինին մէվգիինի կէօրմիշ, վէ կէօրիւպ կէղտիքլերի մահալլերի պէյէնիպ տէֆթէր մէմմունիյէթի պէեան իթմիշլեր տիր։

—

Ռուսմնական խորհուրդ, քէնտիսինին հէր իշի տէ քիֆայէթ իթմէսի միւմքին օլմասընընը, վէ խուսուսի իլէ քէնտի վաղիֆէսինին ումումի մէսէլէլերէլ մէշղուլ օլմագտան իպարէթ պուլունտուղունու նաղարը ալդգաթա ալարագ, քէնտի մէսուլիյէթի թամթընտա Օժանպակ Մասնախորհուրդ նամբյա պիր գօմիթէ թէշքիլ իթմիշ, վէ պու գօմիթէ ալիտէքի զկվաթտան իպարէթ պուլունմուշ տուր։

Տէմիրճիպաշեան Գարեգին էֆ.
Պիլզիլեան Գէորգ »
Փափազեան Եղնիկ »
Երկանեան Թագւոր »
Տէմիրճիպաշեան Լիլիա »
Ֆրանկիլեան Խաչատուր »
Պաղնդարեան Կոստանդ. »

Մէղքիւր Մասնախորհուրդ իւր իհթիմամը իշիւն Եօնիմալտէքի ճումանա կիւնիւ տարէթ օլունտուղու կիպ, պունտան մէմուրիյէթ՝ իմմիհանարտա վէ թէվզիի միւքեաֆաթլարտա հազը պուլունմագտան, ուսումնական ընկերութիւնքը, տէրս քիթապլարընը վէ հօճալարը թէֆթիշ վէ թեազգ իթմէքտէն, սթամբիպ ճետվէլի հազրըլամագտան, վէ ֆայիէլի քիթապլար թէրճէմէ իթմէքտէն իպարէթ օլաճագ տը։

—

Բազոր իրթէսի կիւնքի նիւսխէսիզտէ զիբրի մէսպուգ օլան Պուլրուլթու, Պապը Այի թարաֆրընտան մրլէթիմիզ Աթիհասանիթլերինտէն մալիմ օլան պէշ զէվմթը միւթէպերէ նամբնա վարտա օյմաղա, մէսարիֆի ատլէտինն թեավիյէսի զամանտա 12 էր մէճլիսի ինիմասը իշիւն բաղար կիւնիւ Ս. Յովհան Ոսկերերան քիլիսէսինտէ ալենի օլարագ պիր մէճլիս ագտ օլունճագ տը։

ԱՀԱՎԱԼԸ ԲՈԼԻՎԻԱՅԻ

ՊԻԶՄԱՐԴԸՆ ՍԼՅՈՒՍԱԹԸ

Թարգմ., տեպ. 24.

«Լիվորնատա տրգդաթը ուսմ. մեկ, ըէք թապի օլմագ իւզրէ, բրէնս Պիզմարդն վիէննա սէյահաթը իւզէրինէ սէօնմիւշ տիւր։ Անգարիպ իսմէն մէմուրիյէթատէն չէքիլիպ կիտէճէք իսէ տէ, էնէնէ Ավսթրիա բոլիթիգասընին թէմայիւլաթը էսասիյէսի քէնտի նէֆսի իւզէրինատ մէվճուտ օյան պիր տիրօմաթ (գօնթ Անտրաշի) իլէ, նուֆուզլու Ալէման պաշ վէքիլինին (բրէնս Պիզմարդն) վաղ ի օյան պիր թագմ միւրագաթլարը վէ միւզաքէրաթը, Լիվորնա բոլիթիգասընին չիմտիրի հալինատ ըէք զիատէ նազարը էհէմմիյէթ ճէրպ իթմէսի, վէ պաղրը մուվաֆֆրգը հալ վէ պաղրսը իսէ տիւզմէ, եռաօտ գիւիթիւն պիւթիւնէ խայալաթ նէվինատէն չայիալար մէյատանա չրդամարնա սեպեպիսէթ վիրմէսի, լապտա տիր։ Ահալի, պիր մրդատար տա հագդէը օլմագ իւզրէ, չու միւնասէպաթը տիրօմաթիգնէնէնին նէթիճէսինի անլամագլրդա սապրսրդլրդա մէրագ իտէր. հալ պու. քի տիրօմաթլարը տէյիլ եալնըզ իտոտաալարը վէ մուհաֆազա իթտիքլերի մէնֆաթլարը, հաթթա նէգաթիկլերինէ օյան տօսթրուգլարը վէ խուսուսմէթլերի պիէ-պիր գարալը բէրտէ թահթրնատա պուլունուգ, ահալիյէ անճագ (գրամէն մալիմ օլտուզունատա, ահալի, կէօրմիւ չէյլերատէն քէնտի ադը իլէ պիր նէթիճէ չըգարմագլըդա մէճպուր օլույօր։ Մէսէլա, պիր գաչ սէնէ մուգատատմ իւչ իսթրատօրլար իթթիհատընատա թէքմիլ մագսատա նէ՞ իտուիկինի անլամագ, մասլահաթը սաթհիճէ թէագրդ իտէնէլրէրինէ զայրը միմքին օլտուզու հալտէ, էֆքէարը ումմումիյէ, իթթիհատը մէգրիբու։ աղ վագրթ զարֆրնատա Լիվորնա իչինէ պէյրիք է. հէմմիյէթի օլաճաղը թարտրնա թէվէճճիհ իտէրէք, նէթա, իճի վագրա իտէ, ահալինին չու էֆքէարընը քէտիրլէն թաստիդ իթթա։ Իչթէ չիմտի տախի օ նէվ պիր թապլի հիսա սայէսինատ, հալը հաբերին ուֆագ թէֆեդ թէֆերրուատընը պիր թարաֆ իտէրէք, գիրինատ, Ալէմանիա վէ Ավսթրիա միյանընատա միւնասէպաթը խալիսանէի տօսթանէ, նին չայանը սըդդաթ պիր սուրէթատ թէճէատաիւտ մատտէ, Լիվորնա բոլիթիգասընատա պիր էնէնի տէվր պաշլամագատա օյտուզու ֆէհմ օլունույօր։ Իթթիհատը միւսէպէս քէնտի իչինի էտաբը. պիր էնէնի հալ իհտաս իթթա։ վէ պիր թագրմ էնէնի վէ զուվվէթլի մէնֆաթլարը մէյատանը էհէմմիյէթ վաղ կալէտի։ Շու էնէնի մէնֆաթլար միւվաճէհէսինատ, վասաթը Լիվորնա (Ալէմանիա վէ Ավսթրիա) էվլիայը ուսմուրունուն, պէյն էտ տիւէլ դաղլի օյան միւնասէպաթա պիր էնէնի պէյնիմ վէրմէկէրի միւնասէպէթ ալապիլիր։ Բրէնս Պիզմարդը վէ գօնթ Անտրաշինին էնէրջիկէրինէ պու տէրէճէ էտաղալարընն էտաղալընը միճէրրէտ անլամայա լիւզումսիզ էօգ տուր։ Պու իքի տիրօմաթլար միյանընատա իթթիհատը էֆքէարը օլմուշ պիր էյ տատտ իտիւգ, միմքին օլտպէճէյի գաատար նէթիյիճինի թամամն, վէ Լիվորնա ահալը ուսմուկյէտի իւզէրինատ հասրլ իտէճէյի թէճէսիրաթը թային իթմէք տահա միւնասիպ օլուր։

«Իմտի, պիհուտ վէ պէյքի մուզիրը օյան զանինյաթը պիր թարաֆա զոյարագ, չու իքիատէն էհթիրազը օլմագ իւզրէ դաղալ իտէպիրիդ. քի, բրէնս Պիզմարդ վէ գօնթ Անտրաշի միյանընատա վագի օյան գօնֆերանսլարը նէթիճէսի, մուալագատա պուլունան Լիվորնա մէսէլէրի միւվաճէհէսինատ Ավսթրիանը վէ Ալէմանիանը մէնֆաթի պաշճանօղ թարատատարի մէնֆաթատի իտտիկնիթային իթմէք օլմուշ տուր։ Իչթէ բրէնս Պիզմարդն վէ գօնթ Անտրաշինին միւզաքէրաթընատա էսասէն պու մանէա չըդար, վէ չունու տա միսէլէմ տատ իտէպիրիդ. քի, Ալէման պաշ վէքիլի, իչին նէթիճէսի պու օյճաղընը էվվէլտէն աղ չօգ ֆարդ իթմէզսէ իտի, Վիէննայա վագի օյան սէյահաթինը իճրա իթմէզտի։ Իմտի, մէնֆաթլարը միւչաքէրէթ եռաօտ զրատիյէթ ճիհէթինի Ալէմանիա վէ Ավսթրիա մէնֆաթլարը իլէ միւնասէպաթա պուլունան տուէլի սայրէ հագդընատա, բրէնս Պիզմարդ վէ գօնթ Անտրաշի իթթիֆագընին նէ կիպի թէէսիր հասրլ իթմէսի միւհեմմէլ իտուկի գաղիսինի թէագրդ իթմէկիդ։

«Հէրսինատէ էվվէլ աշիքարտ տըր քի, պիր Ավսթրօ-Ալէման իթթիհատը, իսթէր մուայյէն վէ գաթի օյտուն, իսթէր մէչբութ (զոնէ)։ պու իքի տէվլէթլէրին պիր տիւմէնի միւչթերէք գարը միւչթերիքէն իշ կէօրմէք գարընատա պուլունուգլարընը պէյան իտէր։ Պու իքի տէվլէթլերատէն հիչ պիրիսի տախի թապիաթընա թէարրուզի նէյատատա պուլունմայօր։ իրիսինին տէ մուհաֆազա իտէճէք չօգ չէյլերի վարտը, վէ էյէր զայպ իտէրէր իսէ չօգ չէյ զայպ իտէճէք տիրլէր։ Իթալիա Ավսթրիայա խասիմ տիր, Ֆրանսա Ալէմանիայա, վէ Բուսիա հէմ Ավսթրիայա վէ հէմ Ալէմանիայա։ Ավսթրիանընն վէ Ալէմանիանընն իթթիհատը, թապիտիրբրա օ պիր իւչ տէվլէթլերին թէմէննիյաթը թէարրուզիսինի մէն իտէր, վէ պու նօգթայի նազարբա, իթթիհատը մէգրիբու Լիվորնատա տայիշին պագասընա պիր եէնի քէֆալէթատա իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ եռարամայրդ։ Իթալիանընն բէտ մի բոլիթիգասը մէմէթսիլ վէ ասայիշլերվէրմէք (օյտա տախի, Ինալէա Իկոնոմիա, Եանի Ավսթրիա եէսինատ պուլունան Իթալիան մէմէքէթլերինին Իթալիանէպիրէնէզսինի թատրպ իտէն թագրմընն չըգարտրը թահրիքեատընդա. ըը պագրդաման պայիտ թուրմագ դաղրմ տէյիլ տիր, վէ թահրիքեատը մէգրիբէնէ մուգաֆէ. մէթ իչին Ավսթրիա վէ Ալէմանիա, վագրթնատա միւնասիպ թէտպիրլէր իթթիխաղ իտէճէք օլուրլար իսէ պիր չէյ ատնիլմէզ։

«Ֆրանսա թարաֆընատա Ալէմանիայա օյան թէհլիքէյի. բրէնս Պիզմարդ տայրմա ֆիքրինատ սագլամայա մէճպուր տուր, վէ Բարիզ մուխպիրիմիզին պու սապահ պիզ տէրլամաքը իթթիրայի չաեանը տրգդաթ միւքեալիմէճ նազարէն, (1) պու թէհլիքէ ըբրէնս Պիզմարդն բոլիթիգասը իւզերինէ նէ կիպի թէէսիր հասրլ իթմէզ վէ պունատան պէյլէ տախի նէ կիպի թէէսիր հասրլ իտէճէք օլուրլար անլաշըլագիր։

լիֆէթ թարգիրանընտան Ռուսիա մուհիպպի պուլունան պաղը ղէվաթ, Գեապիլ վաղապը միւելիմէսլինի լօրտՊիզընոֆիլլին Աֆղանիսթան բօլիթիգասընա համլիթմիշլէր լսէ տէ, հիչ պիրի տիւչինմէմիշ պիր քի, Գեապիլտէ պիղիմ սէֆարէթիմիզին տիւչար օյտուղու ֆէլաքէթին պիր այնը, 1829 սէնէսի փետրուար 12 սին, տէ Թէհրանտա Ռուս սէֆիրի Մ. Նըրիպոյէտովուն պաշընա տա կէլմիշ պիր։ Իշթէ պու ղաթ լսալի քի, խըսըմը բրէնս Ամասքէյլիչ, Աճէմլեր իչիւն բէք պէտապախթ պիր ոհանամէ օլան Թիւրքմէնչայ ահանամեսինին ինդատը խապէրի իլե, քէնտիսինի պիր սէնէ էվվէլ Ս. Բէթերսպուրկա կէոնտէրմիշ իսի։ Ահանամէնին թաստիգինտէ, Մ. Նըրիպոյէտով Ռուսիանին Թէհրան սէֆիրի թային դըլընը ֆագաթ պու մէմուրլարէթի բէք ֆէնա թասմինէը եաբարագ դապուլ իթալ վէ հաթթա պիր տահա Ռուսիայը կէօրէմէեէճէնինի սեյլէտի։ Իմոի, մարիւզիքը թարիխտ, Թէհրան ահալիսինին ահագ թագըմը, պիր գաչ նէֆէր էրմէնի ֆիրարլէրինի մուհաֆազա իթմիշ օլմասընտան տօլայը Ռուս սէֆիրի ալէյհինտէ զազապա կելիպ, սէֆարէթխանէնին իւզերինէ հիճիմ իթմիշլէր, վէ սէֆիրի պիւթիւն ատէմլերի իլե գաթլ իթմիշլերէ սոնրա, էլչիլերինէ կէչէն պիւթիւն Ռուս թիւճարլարընը տա գաթլ իթալիշլէր։ Հաթթա պէտապախթ Ռուս սէֆիրինին նաչընը բարչա բարչա իսիւպ, պիր աթըն սըրթընա եիւքլէթիլեր վէ թէհրանտա սօղագ սօղագ կէզտիրիլիր։ Շու հագարէթտէն տօլայը իմպերաթօր Նիգօլա պաշդա պիր թարղիյէ թալեպ իթմէյիպ Իրան Շահընըն իզահաթ վէ իթիզարաթը իլե իքթիֆա իթտի։»

ՌՈՒՍ ԹԱՍՏԱՎԱՌԱԹԸ

Լիվատիատա վուգու պուլան միւղաքէրաթ հագդընտա Թոկլոն ղազէթասը պէր վէճհի աթի մալիումաթ վերիյօր։

Էրիվէր, բրէնս Ալէքսանդրը պէյլիյի թահթընտա պուլունտուղու հալտէ, Շարգի Ռումէլինին Գուլկարիսթան իլե պիրլէշիրիլմէսի զըմընտա, վիլայէթի մէզքիւրէ Ռումէէհալիսինին մուհապպէթինի ճէլպ իթմէք իւզրէ, իլէրուտէ Եունանիսթանա թէվճիհ կէօսթէրմէք։

Սանէին, Ասիայի վասաթիյէ հէմճիվար վիլայէթլէրտէ Ինկիլիզ նուֆուզուընը զըրմադ իչին, Ռուսիանին Ասիա վիլայէթլէրինտէ ասքէրճէ վէ թիճարէթճէ էհէմմիյէթլի թարիգլեր թէէսիս իյլէմէք։

Սալիսէն, Մէրվին մուվագգաթէն զապթը իլէ օրայա ասքէր իգամէ օլունմադ։

Բապիէն, Ասքէրիճէ թէնսիզաթ իճրա օլունմադ։

Խամիսէն, Լիվաքը միրիյէնին իշթիրաը հագդընտաքի նիզամ թասատիլ օլունմադ։

ՊԻՏԻՆԻ

(ՏԻՆԻՆ ՆԻՆԻՆԴԷՆ պաքիյ։)

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻՒ ԳԸՍՄ

Տէվլէտէ Ալէյ։ Մալիյէ մուխասէմը

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնուընդէն 5,146,131 ղրուշ թէնզիլի իլե թէրթիպ իյլէտիյի 41,000,000 ղրշ. հատը իթիհտալաե կէօրիւնէրէք իպղա օլունմուշ տուր։

Տ-ԻԼԻՆԷ

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնը տախիլիյէ պիւտժէսինտէն միւրէթթէպաթը Հիճազիյէ իլե հէյէթը Այան վէ Մէպուսան թախսիսաթընը իֆրազ իլե իքինճի գըսմա նագը վէ միւքիյէ մէսարիֆի ֆէվգէլատէսի նամը իլե տախիլ օլան 25,000,000 ղրուշու թէնզիլ իյլէտիքտէն սոնրա, մէքթէպլը թըպպիյէի միւքէյնէնին միւրէթթէպաթ վէ մէսարիֆի իլե պէրապէր, տախիլիյէ մուխասէսաթընընն 120,000,000 ղրշ. օլմագ իւզրէ թաեինինի թէնսիպ խուպ, գօմիսիօնճա ճէրեան իտէն թէադիգաթ վէ միւզաքէրաթ իճապընճա մէգքիւր տախիլիյէ պիւտժէսինտէ տախիլ օլան վիլայաթ հապսխանէյէրի մուխասէսաթընընն 4,174,333 ղրշ. օլմագ իւզրէ միւնասէպէթի ճէհէթի իլե Զապթիյէ վէ Մէքթէպը թըպպիյէի Միւքիյէ վէ Պիմարխանէնին ղայրեղ թէնզիլ մուխասէսաթը պուլունան 1,500,000 ղրշ. ունի Մէարիֆ վէ թալեպէի իւլում նավը սէֆայինի օլան 173,000 ղրշ.ունի իվմիյէ պիւտժէյէրինէ նագլ, վէ մուհաֆիրլիյի մէսարիֆինին պիր գըսմը օլան 42,700,780 ղրշ.ունի տախի ֆէվգէլատէ մէսարիֆինէ իտխալի թէնսիպ իլե, պու տէօրթ գալէմ ճէմման 48,550,133 ղրշ.ունի սալիճի իւլ պէյան 120,000,000 ղրշ.տան ալա թարիգ իւլ միւնասէբլէ իֆրազ վէ թէնզիլի իլե, Ցախիլիյէ մուխասէսաթը 71,449,867 ղուրուշ գալմըշ տը։

—

Իգնէ վէ Ատէյէ

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնու Իվմիյէ իչիւն 20,916,670 վէ Ատիյէ իչիւն 24,083,330 ղրշ. քի, ճէմման 45,000,000 ղրշ. թախսիս օլունմասընը թէքլիֆ իյլէմիշ տիր։

Պալատէ զիքրի սէպապ իթալիյի վէճհ իլե, թալէպէի իւլում նավլը սէֆայինի օլուպ, Ցախիլիյէ մուվազէնէսինտէն թէնզիլ օլունան 173,000 ղրշ.ունի նագլ վէ իլավէսի իլե իվմիյէ մուխասէսաթը 21,091,670 ղրշա պալիղ օլմուշ վէ Պապը վալաի Ֆէթվաբէնահիտէ վէ վիլայաթտա միւթախասէմ պիլ ճիւմլէ նիւվապ վէ մէմուրինի չէրիե վէ միւֆթիլիր իչիւն սընըֆլար թէչքիլի իլե մաալշլարը վէ ահվալը սահիբէյլերի Պապը վալաի Ֆէթվաբէնահիճէ թանզիմ վէ թէնսիպ իտիմէք միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Ամիյէ թախսիսաթընա էվվէլճէ պիվ իսթիղան չէրէֆսաարը օլան իրաատէ սէնիյէի ճէհնապը բաթիշահի մանթուգը ալիսինէ թէվֆիգէն, վէզայիֆի ատիյէտէն մաատուտ օլան իշլերին՝ պատէմա էֆրատը զապթիյէ միւտախէլէ իթմէմէք իւզրէ, թէչքիլ օլունաճագ հէյէթ մարիֆէթի իլե բուեէթ իթտիրիլճէճի ճիհէթլէ, պունլար իչիւն Զապթիյէ մուվազէնէսինտէն 12,000,000 ղրշ.ընն պիվ իֆրազ նագլ վէ իլավէսի լազըմ կէլտիյի կիպի, վիլայաթ մէհաքիմի աղասը՝ մաաշլարը օլան չէհրի 500 քիսուր պին ղրշ.ունի զաթը, վէ պու տէֆա թանզիմ օլունան թարիֆա մուճիպլիճէ, բուսումը ատիյէճէ հասըլ օլան ղէմանիմին գարշըլըղ իթթիխազը իլե, պա իրատէի Սէնիյէ պիվ ումում մէհաքիմ միւֆէթթիշլէրի վէ բուէսամ մէհաքիմ իլե սայիր պաղը մահֆէմլերէ թախսիս պայրուլան ճէմման 4,158,910 ղրշ.ունի զամմը իլե, Ատիյէ թախսիսաթը 40,242,240 ղրշա ըէսիտէ օլմուշ տուր։

Խարիճիյէ տաիրէսի թախսիսաթը վարիտաթը մախսուսէսինին մահսուսպ վէ թէնզիլինտէն սոնրա, ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնունճա 13,000,000 ղրուշա էնամրիլմիշ վէ տայիրէսինտէն պու քէրրէ պիւտժէտէ, միւճէտատէն թէչքիլ օլունաճագ սէֆարէթի վէ չէհպէնտէր մաաշ վէ մասրաֆլարը իլե պաղը մէմուրին մաաշաթ վէ մէսարիֆաթը վէ սաիրէ զէմանիմի օլարագ 2,602,566 ղրշ. ֆազլա իլե 15,602,566 ղրշ. կէօսթէրիլմիշ իսէ տէ, խազինէնին պէօյլէ մաաշ վէ մասրաֆ զէմանինէ վէ եէնիտէն դարշըլըղը, իճրաաթա թէհամմիլ վէ իգթիսատը մէֆգուտ օլտուղունտան, եալընըզ տէվլէթի վէ մասլահաթճա թահթը էհէմմիյէթի վէ էլզէմիյէթտէ օլան թէչքիլաթը մաաշ վէ մասրաֆլարընա գատիմի մուխասէսաթտան պիթթէսարուֆ գարշըլըղ պուլունարագ իճապը հալինիճրասը, վէ ֆագաթ նէզարէթը միւշարիէյհայա պու քէրրէ թախսիս պայրուլան թաեինաթ պահասը, խազինէճէ միւրէթթէպաթը մուգանէնէ գըսմը միյանընտա եիւրիւտիւմէք իւզրէ, նէզարէթը միւշարիէյհա մուխասէսաթընտան իսրաճ վէ թէնզիլ օլունարագ, մէզքիւր ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնունուն թէնսիպ վէ զապուլ իյլէտիյի 13,000,000 ղրշ. թախսիսաթընն իպղասը գօմիսիօնճա տախի միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Նիղամիյէ, Թօբխանէ, Պահրիյէ։ Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնու պաղը միւթալասյա պինաէն վէ մուգատատէմքի պիւտժէյէրտէ մուրագդամ օլան մէսարիֆի մուխամմէնէյէ իսթինատէն Նիղամիյէ տաիրէսինէ 300,000,000 վէ Թօբխանէ տաիրէսինէ 46,467,878 ղրուշ մաաշաթ վէ մէսարիֆաթը ասքէրիյէ վէ 3,939,322 ղրուշ Թօբխանէի ամիրէյէ այիտ միւհիմմաթը նարիյէ վէ 45,592,800 ղրուշ տախի Նիղամիյէյէ միւթալիգ միւհիմմաթ վէ լէվազիմաթը հարպիյէ էսանը օլմագ իւզրէ ճէման 96,000,000 վէ տաիրէի պահրիյէյէ 64,000,000 ղրուշ թախսիսաթ կէօսթէրիպ, Նիղամիյէ տաիրէսի ախիրէն եարաղը պիւտժէտէ, թախսիսաթընը 450, միլեօն ղրուշա չէզարմըշ իսէ տէ, պունու իյթայա վարիտաթը հաղրէի խազինէնին թէհամմիւլ վէ իգթիսատը զապան միւասիր օլմատըղը կիպի, զաթէն մէճլիսի Մէպուսան՝ հէյէթը ասքէրիյէնին իհթիյաճաթը ատիյէսինի, 3,000,000 ղրուշ օլմագ իւզրէ թէճհիտ իյլէմիշ իտուկինտէն, վէ մա մաֆիհի պու սէնէ հէյէթը ասքէրիյէ մէսարիֆաթը ատիյէսինին 3 միլեօն ղրուշ իլե խատրէսի գապիլ օլմայաճաղը անլաշընընընտան, եալընըզ Նիղամիյէ թախսիսաթը 350,000,000 ղրուշա իպլաղ իլե, Թօբխանէի ամիրէ տաիրէսի մուխասէսաթը 96,000,000 վէ Պահրիյէ թախսիսաթը 64, միլեօն ղրուշա պըրագ ըլմըշտը։

Մէարիֆ։ Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնու՝ Մէարիֆ պիւտժէսինին եէքիւնիւնիւ պիր մըգտար թէնզիլաթ իճրաաը իլե 10,000,000 ղրշ. ա ինտիրիպ, պունտան զիեատէ թէսարրուֆ արամագ ղայրը ճայիզ վէ պէյրի թաամիմի մէարիֆ ումուրը միւհիմմէ վէ միւլմէղէ, մէտէն օլտուղու ճիհէթլէ, Մէարիֆ թախսիսաթընն թէղեիտի լիւղումու էմրը պարիզ իսէ տէ, պու սէնէլիք վարիտաթըն միւսաատէսի օլմատըղընտան, պու արզուլունուն աթիյէ թաալիգի իլե պիղզարուբէ մէպլաղը մէզպուր մըգտարը հալիսինէ պըրագըլըպ, ֆագաթ պալատէ պէեան օլունտուղու վէճհ իլե, Մեքթէպի թըպպիյէի Միւքիյէ վէ Պիմարխանէ մուխասէսաթը օլուպ, Ցախիյէ պիւտժէսինտէն չէգարըլան 1,500,000 ղրշ.ունի իլավէ օլունմասընտան տօլայը, եէքիւնիւ 11,500,000 ղրշա պալիղ օլմուշ տուր։

Նաֆիա։ Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնու Նաֆիա տաիրէսինին մէսարիֆի մուխամմէնէ օլարագ թալեպ իյլէյիյի 7,836,530 ղուրուշու թուրուգ վէ մէսալիրին ըսլահը իլե, մէմալէքի Մահրուսէնին թէղայեիւսի էսպապը սէրվէթի արզուսունա պինաէն, պու տաիրէէ մախսուս օրմագ իւզրէ 10,000,000 ղուրուշա իպլաղ իյլէմիշ, վէ գօմիսիօն օ արզույու թագտիր իտէրէք, տաիրէի մէզքիւրէ իչիւն մըգտարը մէզքիւրու իսթիքսար իթմէմիշ իսէ տէ, սենէնին թուրուգ վէ մէապիր ըսլահաթ վէ ինշաաթընա միւսայիտ օլան այթը մահը կէչիպ, գըշրն թէգաբրրուպը հուլուլի ճիհէթլէ, սէնէի աթիյէ պիւտժէսի իգտար իսիլմէք իւզրէ, զիքր օլունան 10,000,000 ղուրուշուն 5,750,000 ղուրուշա ինտիրիմէսի թէնսիպ օլունմուշ տուր։

Թիճարէթ վէ Զիրաաթ։ Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնունուն դարարլաշընընընը 2,000,000 ղրշ. իպղա օլունմուշ տուր։

Պու տէօրտինճի դըսմըն եէքիւնիւ նագլ վէ իլավէտէն տօլայը, ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնունուն կէօսթէրտիյի եէքիւնէ նիսպէթլէ 15,033,777 ղուրուշ ֆազլա իլե, 716,033,777 ղուրուշա պալիղ օլմուշ տուր։

(Տէվամ)

ՄԻՐԵԱԹԻՊ

Ամարաղարտան ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր։

1879 սեպտ. 12 Ամարաղար

Ամիտէի վուգուսաթը ղազէթայի միթիկերինդէ տէրճ օլունմասընը թէմէնին իսէրիմ։

Եիւղէրճէ ճանի վէ՝ սարիգլէրին պիրա ֆիեթուր կէզտիրէրինի, վէ երինէ իսթէմիքլերի եարարատա օլտուղարը ալիքեար տըր։ Գունլարա հիչ ճէղա եօգ։ լաքին պունտան զիեատէ էսկի օլունճագ հալ տախի չու տուր քի, կիւճ հալ իլե պիր դաչ ճանի վէ սարիգ մահպուս օլունմուշ իսի, պունլարըն տա պիրէր պիրէր հապստան դաչընդէրընը կէօրիյօրուզ։ Հիքիւմէթ հաբսընտաքինի պիրէ զապթ իթմէնէ միւդթէտիր օլամայօրուզ։ Զէրքէս հարամիլէրին մէչհուրարընտան Գարկալը քէօյիւնտէն Խակ նամ չագի կէչէն ճուման կիճէսի հապտան չընդարընը իքի զապթիյէ իլե համամա կէօթիւրիւրը վէ ամտէթինտէ զապընթա գօլուչունտա գահվէ իչտիյի էնանատէ եանընտա պէքճի օլան իքի զապթիյէ կէօյա ույումուշ օլտուղարընտան, մէրգում չագի ֆիրար իտէր։ սոն կիտիչի օլտու։ օ թարիխտէն իքի կիւն սոնդրա եինէ հապսընը տուրարընը տէլիպ պէշ թանէ սարիգ վէ ճանիլէր ֆիրար իտէրլեր, նէ արաեան վար նէ սօրան։ Արմաչա եագընն Խանկատա պիր էրմէնինին տէյիրմէնինի՝ չու սոն 15 կիւն զարֆընտա իւչ տէֆա Զէրքէս հարամիլերի պասըպ եադմա իթտիլեր, վէ չու սոն կիւնտէ թաղթարը քէսիլիպ տէյիրմէնի ամէչէ վերիպ եադտըլար, քի՝ մէրգում էրմէնի օրայը թերք իթսին վէ քէնտիլերի զապթ իթսինլեր։

Խէնտէքտէն կէլէն ուն գաթարլարընը պիր գաչը սոյուլուպ պիր գաչ քիչի տախի եարալանտըղընը իչթտիմ։ գարկէլէրտէ հէր կիւն էքսիքսիզ զասպ սըրգաթ վուգու պուլմագտա տը, հէրքէս արզուսհալ վերմէտէն պըղտը։

Գասթամունի Ինկիլիզ գօնսօլոսու Մ. Ֆիչնէր տիւնքի կիւն պուրատան հարաքէթ իթտի։ միւշարիէյհ 27 կիւն պուրատա վաղթի կէչիրիպ, զանընմա կէօրէ էհալինին վէ մէմլէքէթին հալինէ էյիճէ աշնա օլտու, վէ իգթիղա իտէն մահալէ պիլտիրտի, զիրա պաղէն ավա կիտէր իտի իսէ տէ, կիւնիւն պէօյիւք գըսմը քէնտի վայիֆէսի իլե մէչղուլ օլարագ եադը եադմագտա իտի։ Բէք չօգ արզուհալլէր պատը, բէք չօգ ՀԷՅ ինչիթտի։ պիր կիւն Պոլուտա տուրտուգտան սոնրա Գասթամունիկ տողրու կիտէճէյինի իչիթտիմ։ քէնտիսի Ատարաղար իչիւն մութլադա ղպիր էյլիք վէ իսլահաթ օլաճագ տէյու պիլտիրտի, վէ ժէնէրալ գօնսօլոսուն տախի կէլէճէյինի վէ քէգալիք չիմսի Զէյթունտա պուլունան գօնսօլոսուն պու թարաֆա թային օլունտուղունու վէ աղ վաղրթտան կէլէճէկինի պանա սէօյլէսի։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Ամէսիի տիվանը Հիմայուն խիւլաֆասը միւթէհայիղանընտան Լսատ պէյ էֆէնտիյէ ըիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Օտաի մէղքիւր խիւլաֆասը միւթէհայիղանընտան վահիտ պէյ էֆէնտիյէ ըիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Օտաի մէղքիւր խիւլաֆասը միւ-

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԻԳԻԱՅԻ

ԹԻՔՐԱՐ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Ռումէլինին թասրրուզը։ — Սգօպէլէֆ, Բատէյքի, Կանէյքի վէ Տէլինկսհաուզէն նամ ժէնէրալար գօլ օրտուլարընընն ատէլիյաթը հարպիյէսի։

—

(Սգօպէլէֆին Եւրիսիւչիւ։ Էմրէնէնին իշղալը։

(668 Նոմէրօտան գէվամ)

Պու ժէնէրալ քէնտի ալայ դօմանտանլարընա էմիրլէրինի վէրտիկի էնանատ ուղագտա պէօյիւք պիր ըշըգ կէօրիւնիւս, արգասընտան շէհիտ պիր բաթալյըղ սէսի իչիտիլսի, վէ սոնդրա թօր սէտալարը ալընըպ, խայրճէ վաղըթ տէվամ իթտի։ Պու սէսին Էմրէնէտէն կէլտիկի տէրքեար իտի, լաքին Սթրուգօֆ պունուն նէ օլտուղունու անլայամայօր իտի։ Ցէրագապ օրայա տօղրու պիր քէչի գօլու չըգարը վէ սագահ քէնտի հուզուրընա պէշ քիչի կէթիրիլսի։ Պունլար Էմրէնէլի օլտուգլարընը վէ շէհրի մէզքիւրուն միլէր միւխթէլիֆէսի թաբաֆերանտան մուրախասա սըֆաթըլա Ռուս միւֆրէզէսինի մախասուս գարշըլամայա կէլտիքլերինի պէյան իթտիքտէն սոնդրա, շէհիր՝ պաշըպօղուգլար թարաֆընտան խարապ ու եաղմա իտիլմէք իւզրէ պուլունտուղունտան, մէզքիւր միւֆրէզէնին շէհրի խարապիյէթտէն դուրթարմադ իչիւն կէլիպ պիր սաաթ էվվէլ իշղալ իթմէսինի մէրգում մուրախասալար ըլճա իթտիլեր։ Պու մուրախասալարընն ըիվայէթինէ կէօրէ, Ռուսլար պիւթիւն մէմլէքէթի գօրդու իչինտէ պըրագմըշլար իսի, վէ պու գօրդու բէյ տէր բէյ արթմադտա իսի։ Հարմանլըտան վէ Մուսթաֆա բաշատան Էմրէնէյէ գաչան Օսմանը հիւքիւմէթ մէմուրլարը օ գաատար վէրվէլէյէ վէրմիշլեր իսի քի, Էմրէնէտէքի ըէֆիրգէրի տէ պիւթիւն պիւթիւնեն բուսուլլար շաշըրըպ, ապալ թաբալ թօրլանմըշ վէ գաչմայա հաղրըլանմըշ իսիլեր։ Իհթիմալքի օ վաղթա գաատար գաչմըշլար իսի տէ։ Ֆիլ հաղիղա իքի կիւնտէն պէրու պունլարը խայրսի Էմրէնէտէն պիր չօգ մուսլիմանն էհալիսայլէ կիթմիշ իսի, վէ Էմրէնէտէն հէվալիսի պաշըպօղուգ, Զէրքէզ վէ Օսմանը օլտուսուսնուն ֆիրարլէրիյլէ օղմուշ իսի։ պունլար գաթլ ու զապ իթմէք իչիւն հիւքիւմէթ մէմուրլարընը կիթմէսինէ պէքլէտիքլերինի ա. չըգտան աչընա խրիսթիյանլարա պէյան իթմէքտէ իսիլեր։

Ամըլ վուգուաթ չու աթիսէքինտէն իպարէթ տիր։ Մէհմէտ Ալի բաշա մաթլուպ օլան վագըթտա իսլիմեա ասքէրինի Էմրէնէյէ եէթիշտիրմէք միւմքին օլմատըղընը անլայընճա, չէհրին ասքէրի դօմանտանը Ահմէտ Էյուպ բաշայա էմր իթտի քի, ալթը պին ասքէրլէ ալթմըշ ատէտ թօրու Սթամպօլա կէօթիւրսիւն։ քէնտիսի տէ քէրիմ, Հասան վէ հաճի Հիւսէյին բաշալարընն դօլընը էօնիւնէ տօղրու կիթտի։ մագսէտի չու իտի քի, ասաքիրի մէրգումէյէ Գըրդքիկիսէ եօլունու թութտուրսուն վէ բայիթախթա տօղրու եիւրիւմէսին։

Ցունվար 17 ինճի աղշամընը Էմրէնէ վարլիսի ճէմիլ բաշա, Ռուսլար մէյտանա չըգընճա չէհրի օնըարա թէրք իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ օլտուղունու խապէր վերմէք իչիւն Էմրէնէնին էրմէնի, Ռում, վէ Եահուտի ռուհէսասի ռուհանիյէթլերինի նէզտինէ ճէլպ իթտի։ Պինապէրին Ռուսլար միւասէլէթ իտինճէյէ գաատար չէհրի իտարէ վէ նէզարէթ իթմէք իչիւն մուվագգաթ պիր գօմիսիօն թէչքիլինի զէվթը միւշարիէյհիմէ թավսիյէ էյլէտի։ Պունտան մատտա վարլի միւշարիէյհ մէզքիւր գօմիսիօնուն թահթը էմրինէ 500 նէֆէր ասքէր վերմէյի տէ վատ իթտի։

Գօմիսիօն օ կիճէ թէչքիլ օլունուպ, ադասը պիր Մուսլիման, իքի էրմէնի, իքի Ռում վէ իքի եահուտտէն իպարէթ իտի։ Էրթէսի կիտինիւ ճէմիլ բաշա հիւքիւմէթ թէրճէմանը ֆասօ էֆէնտիյի մէզքիւր գօմիսիօնա բէյլիս թային իթտի, վէ գօմիսիօն տախի օ զէման իյֆալ մէմուրիյէթէ պաշլատը։

Միւշարիէյհ ճէմիլ բաշանը՝ շէհրին էմնիյէթի ու ասայիշինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ 500 նէֆէր ասքէր վերճէճէյինի պաշատէ եաղարդ իսէ տէ, պու ուֆագ թատուր հէր հալտէ Ռուսլարընն էլինէ կէչէճէյինտէն, Մէհմէտ Ալի վէ Ահմէտ Էյուպ բաշալար պու գատար ասքէրի պաթթալ իթմէյի միւնասիպ կէօրմէյէրէք, գօմիսիօնա անճագ 73 նէֆէր ավը ասքէրի վերտիլեր։ Պունտան մատտա ասքէրին ղսիրէ անպարլարընը աչըպ էհալիյէ եաղմա իթտիրտիլեր վէ միւհիմմաթը հարպիյէ պուլունան պիլճիմէ էպնիյէլերի աթէչէ վիրտիլեր։ Իշթէ Ռուսլարընն թօր սէսի տէյի անլատըգլարը բաթալյըղլար պունլար ըտը։

Էմրէնէտէ պինլերճէ Զէրքէզ վար իտի։ Օսմանը ասքէրի ալէճէլ ըճաթ իթմէքտէ իտի։ Էհալի ասքէր անպարլարընը եաղմա իթմէքտէ, եանկընը եանմագտա, մէհահիրլեր աբաշ թաբաշ դաչըզգարընտան՝ օղագլար թըղըլա գալմագտա, իչ պինտէն զիյատէ արապա եըղըլը տուրմագտա իտի։ Նիհայէթ մէմլէքէթ ալթիսսի օլտուղունտան, էլպէթթէ պունտան պիր պէօյիւք թէհլիքէ զուհուր իտէր տէյու դօղուրմագտա իտի։ Օնան Էչիւն սէլամէթ քէօշէսի Ռուսլարընն չապուդ կէլմէսի իտի։ Պու մագսէտէ մէպնի յունվար 18 տէ պիր հէյէթը մէպուսէ ինթիխապ օլունուպ, Ռուսլարը տավէթ իթմէք իւզրէ օնարա տօղրու իրսալ օլունմուշ օղմաղա, իշթէ պու հէյէթի իտի քի, Ժէնէրալ Սըթրուգօֆա թէհատիճ իթմիշ իսի։

Մումայիյհ Ժէնէրալ ինանամադ իտի քի, պիր թիճէնք բաթալիոնմագսըզընն 120,000 էհալիսի օլան վէ աէվլէթին իքինճի բայթախթը պուլունան չէհրի իշղալ իթմէք միւմքին օլսուն, վէ թիւրքլէր տէ, էյի պիր թօրճույա վէ 32 գալէյէ վէ երզագ վէ միւհիմմաթը քէսիրէյէ մալիք օլտուգլարը հալտէ, չէհրը մէգքիւրը պըրագսըն։ լաքին, հէր նասըլ օլուրսա օլսուն, վուգուա կէչէն արմալտէն տէ իսթիֆատէ իթմէյէ Ժէնէրալ Սթրուգօֆ գարար վերտի։ Այայ գօմանտանլարընը եանընա ճէլպ իտերէք պէյան իթտի քի, էլինտէ օլան միւֆրէզէնին նըսֆըլա Էմրէնէ իւղերինէ եիւրիւմէյէ գարար վերմիշ իսի, վէ քէնտի արգալարընը մուհաֆազա իթմէք վէ Սգօպէլէֆ իլե մուխապէրանընը թէէմին իյլէմէք իչիւն տիկեր նըսֆընը տա Մուսթաֆա բաշատա պըրագաճաղը։

(Տէվամ)

թէհայղանընտան։ Սայիպ էֆէնտիյէ բիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Մաթպուաթ միւտիրի ռէբթեվ էֆէնտիսին Պուլկարիսթան դոմիսէրլիկնուդէ իքէն, բիֆազաթընտա պուլունան Ֆէրիտ պէյ իլէ, Տօմինեան վէ Կարապետ էֆէնտիլերէ բիւթպէի սանկիտ սընֆը միւթէմայիզի թէվֆիկ պույրուլմուշ տուր։

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

Աֆոն Հալա

(Պոս սապահ կէնէ Ռէնէյոֆլը)

Աթինա 7 հոկտ.

Պահրիկ նապկրը Մ. Պուպուլիս, ինպուսան ինթիխապաթընտա մուվաֆֆագ օրմասրը իչիւն խոթիֆասընը վէրմիչ տիր։

Մ. Մ. Լօմպարտոս, Բօմտա վէ Սուցօ՝ Զանթա տառը թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշլար տըր։ լաքին Մ. Լօմպարտոս քէնտի միւնթէխիպլէրինէ իթիպարի փարը թութմադ իչիւն, ոէրագատ խոթիֆաթիմիշ տիր, գիրա Մ. Մ. Բօմտա վէ Սուցօ՝ մուտմանլէյէրին իքի բէֆիքլերի իւզէրինէ մուզաֆֆէրիյէթ դաղանմշլար տըր։

Միւթէվէֆա Մ. Տէլիժօրժն պիրատէրի Միսօլունկի ինթիխապաթընտա մուվաֆֆագ օրմանը տըր։

Մ. Էմիլէն Ոգուլուտի Սիրատա ինթիխապ օլունմուշ տուր։ Զանն օլունտուլունա կէօրէ, հէյեթը վիւքլի հաղրլէրինին՝ եէնի մէմլիսի մէպուսանտա էքսէրիյէթի օլմադ տըր։

Աֆոն Բիւրէր

Լօնտրա 7 հոկտ.

Մրէնգարդ կազէթասընընն նէշր իլանէյի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Ալէգզանտրա Բուվլիի Շաղրիատ ինթիսի տվիրէ տվամ իմմէքտէ օլուպ, իչպու տէմիր տահա օն պէշ կիւն սիրէտէք իսիր։

Մուշարիէյէնին չիմոյէ դատար կէզոյի եէրլէրտէ, էհալի թարաֆընտան հիւանիւ սուրէթլի ինթիզամլի մէմուրլարան պիրա ինթիանտա էքսէրիյէթի օլմադ տըր։

Աֆոն Բիւրէր

Լօնտրա 7 հոկտ.

Մրէնգարդ կազէթասընընն նէշր իլանէյի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Ալէգզանտրա Բուվլիի Շաղրիատ ինթիսի տվիրէ տվամ իմմէքտէ օլուպ, իչպու տէմիր տահա օն պէշ կիւն սիրէտէք իսիր։

Մուշարիէյէնին չիմոյէ դատար կէզոյի եէրլէրտէ, էհալի թարաֆընտան հիւանիւ սուրէթլի ինթիզամլի մէմուրլարան պիրա ինթիանտա էքսէրիյէթի օլմադ տըր։

Հինդիսթանատան արընան էն սոն թէլէկրաֆիյարա կէօրէ, Ափղանիսթան էմիրի Եաղուպ խան Քեատիրտէ պուգու պուլմուշ օլան իսեանը ասքէրընին ինչէ մէ մէպուսի հագդընտա պիր կէօնէ կյդահաթ վէրմէմէքտէ տիր։

Պու հաֆթա զարֆընտա Հինդիսթանա եէնիսէն գուվվէթ իմատայէ կէօնտէրիլմէմէ տիր։

Ափղանիսթանա կէօնտէրիլէն ատաթ վէ էյվախ եաղընը ասքէրի գըզլամագ իչիւն օրմաղը, մէհիմմատը հարայլէնին նագլի հագդընտա մէրիէն էմրլէր, նագլիյաթ իչիւն Բէնէնիսլէր Օրիանթալ գումանեասը իլէ խոխէն մուդաֆէլէլէր, Ափղանիսթան մէմալէքէնին միւատէթը մէսիսէ թահթը խոխլատա թուրուճաղընը կէօռթէրմէքտէ տիրլէր։

Ամիրալ Հորնպիին թահթը գումանտասընտա պուլունան Ինկիլթէրընին Ադէնիվ սոնանմասը, շիմտիքի հալտէ պուլունուրզու Գրպրրս ատասընտան Մաթթայա կիտէճէք վէ գրընը օրատա իսիր խիար խէճէք տիր։

Լօնտրա 8 հոկտեմբեր

Դայլիթատան ալընան պիր թէլէկրաֆըն խապար վերիլինէ կէօրէ, Պիրմանիսանին բայրամթը օրանմադէյ չէրինէ պուլունան Ինկիլիզ ոէֆիրի իլէ մայէթի մէմուրլարը չէհրը մէգքիւրու թէրբ խէրքէք չէքիլմէյէր տիր։

(Վոէբէր Լուքիասընա Հէնէ Ռէնէյոֆ)

Սէլանիք 23 սեպտ.

Պուրատա մէհաքիմ թէչքիլաթընա պայրանրլար։ Ասկէրի միւխիթթիչի թահսին էֆէնտի պիր իսանմամէ նէշրի իլէ, նէզարէթաէն էմր պույրուլան մէմուրլարան պիրա խոթանա հէր սընֆի թէպատատն էհլիյէթի իսթիդամէթի մէմուրլարընմադ իւզրէ էհալիսէն թալիպ օլանլարը խոթիհան դօսիսիօնունա տավէթ իթմիշ տիր։ Պու թէշէպպիւսատն էմնիյէթ վէ շիքարանլյէթ վար տը։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՍԻԼԻԷ

Կ. Պոլիս, 21 սեպտ. 1879

Խմբագիր,

Ձեր պատուական թերթին մէջոյտա կը փութամբ ծանուցանել թէ՝ վանմ Ցակոբ էֆէնտի. Նորատունկեան բարեհաճեցաւ իւր սեպհական խանին մէջ մի սենեակ յատկացնել ընկերութեանս արժէքին կէս գնով։

Ուստի Գործ. Ժողովս կը փութայ իւր խորին շնորհակալիքն յայտնել հրապարակաւ Նորին վսեմութեան Ցակոբ էֆէնտիի որ այս և ուրիշ նման պարագայներու մէջ իւր օգնութիւնները չէ ղլացած ընկերութեանս, թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս ձեռնտու լինելով միշտ նմա, և որոյ յարատև և վերհանձն աջակցութեան բնաւ տարակոյս չունի ընկերութիւնս։

Մնամք խորին յարգանօք

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. Աղաէլեան Գ. Աղաբալեան

ՑՈՒՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հոգաբարձութիւնս ասկէ առաջ յատուկ շրջաբերականներով զեկուցած էր Պատ. թաղական խորհրդոյ թէ՝ Ադգ. Հիւանդանոցի աշակերտաց թիւը չափէն աւելի բարձրացած ըլլալով՝ չենքը չի ներեր այլ ևս աշակերտ ընդունիլ, և հետեւապէս խնդրուած էր որ՝ բարեհաճին ընդհատել դէթ մայր, կամ հայր, և կամ մերձաւոր ազգական ունեցող տղայք Հիւանդանոց ղրկելէ։ սակայն նկատելով որ հակառակ այս զեկուցման տակաւին կը շարունակուին յանձնարարականներ և կը շարունակուին զանոնք ընդունելու ստիպումներ, հարկ համարեց իրաց վիճակը Պատուարժան Ադգիս ընդհանրութեանը ներկայել։

Ցայսմէն է թէ Ադգ. Հիւանդանոցը որ անխտիր դիմումներուն արժանի անձանց պատսպարանն է, իր մէջ ինչպէս որ հիւանդաց, յիմարաց, և այլ զանազան կարգի անձանց համար յարկեր ունի, այս յարկաց ընդարձակութիւնը երբ իրենց չտիպէն աւելի անձինք պարունակելու ծառայեն՝ անշուշտ հոն հիւանդութիւնք, և այլ զանազան անտեղութիւնք տեղի կունենան, Հոգաբարձութիւնս այս խղճի հակառակ դէպքը նախատեսելով առ այժմ ուրիշ դարման չի գտաւ, եթէ ոչ բեռնաւորեալ յարկաց համար դադրեցնել ընդունելութիւնը, և որովհետեւ որբանոցն ալ այս կարգէն ըլլալով 190 աշակերտներով բեռնաւորեալ է այսօր, կուգայ խնդրել Պատուարժան թաղ. խորհուրդներէն, և Մեծ. Ադգայիններէն որ այն տղաքները որք հայր, կամ մայր, և կամ մերձաւոր ազգականներ ունին, անոնց համար Հոգաբարձութեանս չի թախանձեն։

Իրաւ է թէ երբ այս ազգային հաստատութիւնը ընդարձակուի՝ այս արդէքն ալ կանհետանայ, սակայն թէ ասի ընելու և թէ յիշեալ լինամեայ հաստատութեան խարխուլ վիճակը ապադայ վտանգէ ազատած ըլլալու համար ընդհանուր նորոգութեան մը հարկը անհրաժեշտ կըլլայ, որոյ համար թէպէտ Հոգաբարձութիւնս այս տարի բաւական գումար ըստանալով մի քանի նորոգութիւններ ընել տուաւ, սակայն դարձեալ յիշեալ հաստատութեան վիճակը այն աստիճանի խարխըլած է, որ հազիւ կրնայ 2–3 տարի ևս տակալ, բայց դժբաղդաբար Հոգաբարձութիւնս ասի նկատելով հանդերձ երբ կը տեսնէ թէ մէկ կողմէն նուիրատուութիւնը դադրած, հասութից քանակութիւնը նուազած, և միւս կողմանէ ալ սղութիւնը տիրապետած է, ակամայ պարտաւորուած է նոյն կարեւորագոյն հանգրուած նորոգութիւնը առ այժմ յետաձգել, և հետեւապէս իրը միակ դարման յայտարարել թէ բայ իսկ, հայր, և անմայր, և անոր տղաքներէ, ուրիշ որ և է կարգի տըղայք չի պիտի ընդունուին առ այժմ յ՚Որբանոց։

Ի Դիմաց Հգբան. Հինդի.

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. Կիւրճեանեան Մ. Յակոբեան

1879 Սեպտ. 24

Գրասեն. Հիւանդ. 4—2

ՃԱՇԱԿ

ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ծաղկաքաղ յաչխարհիկ լեզուէ

Հանդերձ Գրական, Պատմական, Կենսաբանական և այլ Ծանօթութիւնք։

Աչխատասիրեաց Ա. Պիսլէճեան

Ազգային ամենէն նշանաւոր հեղինակաց գործերէն քաղելով պատրաստուած է սոյն Հաւաքածոյը որ բացի զանազան կարեւոր տեղեկութիւններէ կը պարունակէ նաև Հայ բանաստեղծներու կենսագրութիւնք որոնցմէ ոմանք շատերու անծանօթ են։

Այսպիսի աչխարհաբար Հաւաքածոյ մը կրնան կարդալ ամեն կարգի անձինք, նա մանաւանդ վարժարանաց բարձրագոյն դասերու աշակերտք, որոնց շատ անգամ անօգուտ գրեանք կը տրուին սերտողութեան։ Այս գիրքը մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ դաստատուց որք Հայերէն լեզուի դասախօսութիւն կընեն դպրոցներու մէջ, միանգամայն Հայ երիտասարդներու և ընտանեաց համար ընթերցանութեան մէկ հատիկ գիրք մ՚է։

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը, կը ծախուի նաև ամեն գրավաճառաց քով. Նոյնպէս Ջրավաճառ Պողոս աղայի խանութը, և Բերա Պ. Վուայսի գրատունը։

Գինն է 10 ղրշ. արծաթ

Շատ առնողին դեղչ կըլայ։

10—2

ԻԼԱՆԱԹ

Քիւրոպէրը Խարէնիէրտէ Կէլէն Իլան

Թէպսայը տէվլէթը Ալկիէտէն կարապետ Զ. գումբանեասընընն Ֆրանսա տէվլէթի թէպասասընտան Ֆիլիպ Ֆէրիէ նամ պաղրիկեանա պա իլանը թիճարէթ միւթէպէյլին օլան տէյնինին թէսվիյէսի իչիւն, մուդատսիմա թահթը հաճզէ արընմիշ օլան 24 սատէա կիւմիւշ մաչալը, վէ իքի սատէա տորէ դարլամա, վէ իքի սատէա ալթուն գարլամա իլէ իւչ հիլալի եաստըղը վէ իքի մինէլի հիլալի, վէ իւչ սատէա հիլալի կիւմիւշ եաստըղլըվէ իքի հիլալը իքի թարաֆը աչըգ ճանը վէ դուլբունտան դուրուլուր ճէման 38 գրթա սատթ նիզամը մախսուսունա թէվֆիդէն, չարչուի քէպիրատ գուլումճուլար չարչըսը իլէ պէտէթէն տէրու, նինտէ իչպու չէհրը իյլուլուն 27 ինճի բէնչչէնպիհ վէ թըշրինի եվվէլին 4 ինճիւ, վէ 11 ինճի երինէ բէնչչէնպիհ կիւնդէրի քիթապէթը խարիճիյէ միւզայէտէ մէմուրու բիֆաթլու ժօղէֆ էֆէնտի վէ սայիր հուզուրու իճապ իտէն զէվաթ մուվաճէհէյերինտէ պիլ միւզայէտէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, իչթիրասընա թախիպ օլանլարրն վէ մէղքիւր սաաթլարը եվվէլճէ կէօրմէք իսթէյէնլերին գուլմուլար քէթիխանատը օտաարընտա Գառնիկ էֆէնտիյէ սիւվալ եյլէմէլերի իլան օլունուր։

Բոսոֆոր Նէվբէհիրէտէ Կէլէն Իլան

Գարատէնիզ սէվահիլի իլէ Բըրէվլէղէ վէ Բարկա անպարարընա նագլի մուդարրէր օլան սէքիզ միլեոն եիւզ պին գրչէ թուզունտ՝ ճէմիյէթը բուսուսմիյէտէ իճրա գըլընան մինագասասընտա պէհէր գէչէսի ֆիյաթը մանիւմ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուզունան, վէ գարարը գաթիսինին իչ պու չէհրը իյլուլուն 29ունճը ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ տօղուզտա իթաստը մուզարրէր օլտուզունան, մէղքիւր թուզլարը նագլէ թախիպ օլանլարը վագթը մուայենը մէղքիւրէ գատար ճէմիյէթը մէղքիւրէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։

25 իյլուլ 95 2—1

ՍՐԱՀ ՏԵՒՏՈՆԵԱՆ

SALLE TEUTONIA

ՓՈՂՈՑ ՊԱԼԳՕՆ ԲԵՐԱ ԴՈՒԼԷ-ԳԱԲՈՒ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՆՊԱՍՏ ԵՐԱԺՇՏԱՊԵՏ

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒԽԱՃԵԱՆԻ

ԱՆԶՆՈՒԷՐ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵՄԲԵՀՈՎԱԿԱՒՈՐ ԵՐԱԺՇՏԱՑ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1879, ԿԻՐԱԿԻ ՅԵՐԵԿ, Ի ԺԱՄ 7

ՑԱՑՏԱԳԻՐ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1. ՆԷՃԻՊ ԲԱՇ. Բայերգ. Նուիրեալ առ Վ. Կայսրն Սուլթան Համիտ։
2. Վ.ԷՊԷՐ. Նախերգ. Օպէրա Օպէրօն. Նուագախմբի համար։
3. Վ.ԷՐՏԻ. Սթրֆէլիո. Հիւսերգ Արնգի համար. Նուագող Սաֆվէթ Պէյ։
4. Ս. Պ. Պ. Մայր Արաքսի. Եղգ ազգային. Նուագախմբի համար (Orchestre)։
5. ՇՕԲԷՆ. Հիւսերգ յանպատրաստից (impromptu). Դաշնակի համար. Նուագող Ս. Տ. Տէվլէթ։
6. Տ. ԶՈՒԽԱՃԵԱՆ. Արչակ Բ. Օպէրային Բ. Արարատեանին վերջ և պարախաւմբ, Երգողք. Տիկին Մուսգոնի, Պարոնաք, Գասթանէա, Կրանտ, Ճիօմի, և Լամպրուշնա։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

7. Տ. ԶՈՒԽԱՃԵԱՆ. Նախերգ (Ouverture) Արչակ Բ. Օպէրային. Նուագախմբի համար։
8. ՊԷԼԼԻՆԻ. Հիւսերգ. (Fantaisie). Բիւրիթանի օպէրայէն. Գլարինէթի համար. Նուագող Ճ. Սթրանի։
9. Տ. ԶՈՒԽԱՃԵԱՆ. Ողջոյն Քեզ Մարիամ (Ave Maria). Երգող Տիկին Մուսգոնի։
10. Ա. ԱԼԳՕՐԷԹՕ. Նուագահանդիսի Բօլգա. Գօրնէ ա բիսթօնի համար. Նուագող Պ. տէ Լաւիճ։
11. ՄԱՐԲԷԹԻ. Երկձայն (duo) Ռիսի Պատ օրէրաչէն Երգողք Տիկին Մուսգոնի և Պ. Գասթանա։
12. Տ. ԶՈՒԽԱՃԵԱՆ. Բայերգ չնորհակալեաց առ բարեացակամ հանդիսատես սոյն նուագահանդիսի առթիւ յօրինեալ։

MORGAN'S PATENT PLUMBAGO CRUCIBLE COMPANY BATTERSEA WORKS LONDON TRADE MARK

ԳՈՒՐՇՈՒՆ ԳԱԼԷՄ ՄԱՏԻԵՆՆԻՅԻ ՄԱՄՈՒԼ ՕԼՈՒՊ ԲԱՅԹԵՆԹԱ ԻԼԻ ԹԱՍՏԻԳ ԻՏԻԼՄԻՇ ՕԼԱՆ

ԲՕԹԱԼԱՐ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

MORGAN'S PATENT
BATTERSEA WORKS, LONDRES
ANGLETERRE BREVET MORGAN'S

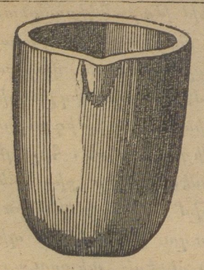

Եալնըզ պու (Պրըվէ Մօրկան) Բօթալար պիրինճի սընֆի կիւմիւշ Միտալիա դաղանմըշլար տըր, Լօնտրատա 1862 տէ, Տըպլինտէ 1865 տէ, Նուվէլ-Զէլանտա 1865 տէ, Մօսկուատա 1872 տէ, Օրօրթօտա 1865 տէ, Բարիզտէ 1867 տէ, Հավրտա 1868 տէ, Ամթէրտամտա 1869 տա, վէ ալթուն Միտալեա դաղանմըշլար տըր Բարիզտէ 1878 տէ։

Ինկիլթերրա վէ Ֆրանսա վէ Գերմանիա վէ Ռուսիէթ եէնէկտէյէ սատէ ղարդանէլերինտէ վէ սիլահանէլերինտէ ծիրմէ պու բօթալարընտան գօռլանդիքլերը կէտ, Ռուսիէթ Շահանէ ղարդանէսընտէ վէ սիլահանէսընտէ պոյէ պու բօթալարտան գօռլանդիքլերը։

Ինկիլթերրա վէ Ֆրանսա վէ Գերմանիա վէ Ռուսիէթ եէնէկտէյէ սատէրէ ղարդանէլերինտէ վէ սիլահանէլերինտէ հէր պու բօթալա գօռլանդիքլերը կէտ, Ռուսիէթ Շահանէնին ղարդանէսընտէ սիլահանէսընտէ պեշէտ պեշէտ պեշէտ վէ գիլանէլէր պեշէտ պեշէտ հէրէսի մէրկէզ բօթալարը գօռլանդիքլերը։

1856 էնէսինտէ պերու, ուէյէր հեր ճինս վէ եա մարքալը բօթալարտան պու բօթալարը ֆարք էտէ վէ ֆարքէտէրէ պէր վէճէնի սիրան օլանտը։

Մանչն ճինսի ասլը թէկտիլ օլմայանա ճէմլէսի պէր սըյոտա պուլունտը։

Հէր պէր թէկնիսէ օլմաքընընը են պեշէտ սընֆընա պոյնընընը։ Ալմոն, կիտրէ, պոռբը վէ սայիր ատի մարքէրէր ֆարքտան եէլէ պէճ վէ պանչն եէնա պէճա ֆարքտան պեշէտ պեշէտ պոյանընընը։ ասլը ղանիմաղլար, վէ սիլիր բօթալարտան բէտ էտէ ղանիսի ըստանընընը։ Պէր սէճ ըստանմէ կէլէրէր։ Հանանը թէպերտիլէ հէր պէր թէրէսէր էրմէկ։ Սընֆի սընֆի օճաքտան ալընընընտա հէր պէր թէրէսասա օլմաքընընը ասանի ասլա սէրտ լարընընը։ Ասլը պէր թէրէսասա օլմաքընընը։ Էթտրէ վէ թասարրուֆը օլմաղ։ Էթտրէ վէ թասարրուֆ վար տը։ Իսպարտ օլմանմաղ դասը էտ, հեր պէր թէճնէլը։

ՏՕԳԹՕՐ ՊԼՅՏՆԱՂՄԻՒ

Օմէօրաթ թապիր օլունան աթըպպատէն տօղթո, Պատնամանի, պու տէֆա թէպարիկ խանէ իտէրէք, Պէյօղլունտա տէօրթ եօյ աղզընտա Գանդէլարիա սօգաղընտա 2 նումէրոլու խանէյէ նագլ իթմիշ օլմաղա, սահ հէբիմիքլէ սայքի թէտաովի օլունմայան սրաղը եէնի վէ եբլանմըշ հաթալըգլարը ուղուն պիր թէճրիպէ սայէսինտէ գօյայ պիր թարիդէ թէտաովի իտէպիտիյինի պու միւնասիպէթլէ իլան իտիյօր։ Խուսուսիյէ աթիտէքի հասթալըգլարը աղ վագըթ զարֆընտա թէմամը իլէ տէֆ ու թէտաովի իտէճէկնէ էհալիյի թէճմին էյլէյօր. եանի սրթմա քի էքսէրիյա չօգ սօֆֆաթա ալընարագ պաղգա սուրէթ ալըր, սըղը, պաղճան վէ եախսատ տիղլէրտէն նէչէթ իտէն սընրը իլլէթի, կէօզ, կէօյիւս վէ եախսատ պաղաղ իլլէթի, հէր նէվի ֆրէնկի իլլէթի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ գարն աղրըլարը վէ սաիրէյի թէտաովի իթթիկինի մումանիլէյհ տօգթօր Պատնամաքի իլան իտէյօր։ 8—2

Սահիպի խմիխաղ

ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԼԵԱՆ

ԹԱՆՇՄԻԼԼԻ ԴԱՂԱՄԻՍ

1880 սէնէսինէ մախսուս օլան իչ պու Գաղամիա տիկէր հեր սէնէ նէշր օլունան գաղամիալարճան չօգ զիյատէ վուգուռաթը զէման հագգընտա թաֆսիլլի մալիւմաթը վէ բիւյալարրն մանեալարը հագգընտա պիր տէ իլավէ լի հավի օլուպ Զագմագճըլար եօգուչնտա գաֆաֆեան քիթապ խանէսինտէ էհվէնճէ ֆիյաթ իլէ եանի իքիյէր զուրուշա սահըլմադտա տըր։ 3—2

Պու տէֆա Պրուսատա Սէֆտա պաշընտա Արեւելեան նամըյլա պիր լօգանտա քիւշատ օլունուպ, եէմէք օրնագսըղին եաղընը պիր կիճէ իչիւն եաթագ իւճրէթի 3 ղրշ. տըր։ Թաֆսիլաթ թալէպ իտէնլէր, Պրուսատա Ֆընտրգեան Պողոս աղայա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլեր։

ԳԱԼԻԶԱՑԻ ՖՐՕՆՏԻՆԱ

ԳԱԲՍԻԻ, ՏԷՍԱՆՍ ՖԷՊՐԻՖԻԹ

Սընֆայա եէրլը հաղ

Պու մուալիճէ սրթմայա դարյը բէք ալա պիր իլաճ օլուպ, սօլֆաթատան չօգ էյի վէ մուէսսիր տիր վէ մէչհուր հէքիմլէր թարաֆընտան թաֆսիլէ օլունմագտա տըր։ Ղայաթա վէ Սթամպուլուն պէօյիւք էճզահանէլէրինէ միւրաճաաթ օլունմասը։ 42

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 6 Հոկտ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.		98-1/16
Օսմ. էսհամը աչըլը		11-7/8
» » զաբանը		11-3/4
Իսթիգրազ 65		14-3/4
» 69		13-3/4
» 71		56-
» 72		21-3/4
» 73		12-7/8
Օսմանլը պանզաղը		10-3/4
Մըսրը տույուն. մութա հրտէ		49-1/2
» իսթիխզալը		77-1/4
Բուսիա իսթիգրազը		89-5/8
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ		–

Փարիզ, 6 Հոկտ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.		85-72
» » 5 զբօնտուղ		118-92 1/2
Օսմ. էսհամը աչըլը		12-05
» » զաբանը		11-82 1/2
Իսթիգրազ 65	ֆր.	–
» 69		67-
» 73		63-
Մըսրը ֆոնտ. մութա հրտէ		249-37 1/2
Գրէսի Լիոնէ		935-
Օսմանլը պանզաղը		524-37 1/2
Բուսիի չըմէնտրֆէրի		45-
Իսթալիա էսհամը		81-05
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վատէ		25-29

Վիէննա, 6 Հոկտ.

Անգլիա	ֆիւրին	–
Բուսիի չըմէնտրֆէրի		–
Էսհ. ում. տիւն ագ. դար.		12-26
Պու սապահ աչըլը		12-25
Իսթիգ. 63 (Մութաֆն) 6 % ֆ.		69-
» 65 » 6 % ֆ.		69-
» 69 (Բիճար) 6		66-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէզոր)		21-25
» 73 6 % ֆ.		63-
Բուսիի չըմէնտրֆէր 3		44-
Ագճէ ֆայիզի %		9-
Բրբոր Դրշ		00-
Հավալէսիզ »		32-1/2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՕՍՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	4-10
Ստամպոլ պանգասը	5-36
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 8
Թրամվայ	4-20

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԶԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ.	Փր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106-21
Մէճիտիյէ »		117-20
Պէշլիք »		118-
Պազարը »		510-
Գայմէ »		765-
Ինկիլիզ լիրասը		109-26
Ֆրանսըզ ալթունու		87-22
Փոլ		90-
Գրիմիզ ալթունու		51-10
Գարպօն գայմէսի		8-73